

Asia: VN/7491/2024

Vanhojen metsien kriteerit Suomessa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Bioenergia ry kiittää pyynnöstä lausua Suomessa käytettävistä vanhojen metsien kriteereistä.

Yleistä

Pidämme tärkeänä, että luonnon monimuotoisuuden turvaamiselle tärkeitä vanhoja ja luonnontilaisia metsiä suojellaan. Monimuotoisuuden turvaamisessa suojelulla on tärkeä roolinsa, mutta on hyvä ottaa huomioon, että sillä ei yksin voida ratkaista monimuotoisuuden parantumista Suomen luonnossa.

EU:n strategian mukaisesti kaikki vanhat ja luonnontilaiset metsät tulisi asettaa suojelun piiriin. Nykyisillä kriteereillä Petteri Orpon hallitusohjelman mukaisesti esitetään suojeltavan jäljellä olevat kansalliset kriteerit täyttävät valtion luonnontilaiset, vanhat metsät. Haluamme tästä huolimatta korostaa vaikutusta, joka esityksestä kantautuu puun ostajille ja myös yksityisille metsänomistajille.

Vanhan metsän kriteereillä on suora vaikutus puun ostajiin hankinnan rajoittumisen johdosta, mutta myös esimerkiksi uusiutuvan energian direktiivi RED III:n kautta, mikäli samoja vanhan metsän kriteerejä sovelletaan sen toimeenpanossa. Lisäksi kriteeristö voi vaikuttaa puun ostajien linjauksiin yksityismaita koskien. Siksi painotamme, että kriteeristöstä tulee tehdä selkeä, yksiselitteinen ja riittävän tiukka, jotta toimintaympäristö pysyy ennustettavana.

Bioenergia ry katsoo, että maanomistajan tulee saada käypä korvaus omaisuutensa käyttöoikeuden rajoituksista. Luonnon monimuotoisuutta turvaavat ja parantavat toimet on koettava oikeudenmukaisina, jotta ne etenisivät suunnitellusti. Monimuotoisuutta parantavien ja tukevien toimenpiteiden tulisi etenkin yksityismailla siksi edetä vapaaehtoisuuden pohjalta esimerkiksi METSO- ja Helmi-ohjelmien kautta, jolloin niiden hyväksyttävyyys yleensä paranee. Sille tulee turvata riittävät resurssit.

Metsien inventointi vaatii resursseja. Ottaen huomioon Suomen biodiversiteettiin kohdistuvat tavoitteet ja EU-lainsäädännön veloitteet laajasti näemme tärkeänä, että inventoinnit toteutetaan kokonaisuudessaan kustannustehokkaasti ja hyödynnetään mahdollisimman tehokkaasti.

Kriteereistä

Bioenergia ry toteaa, että ehdotetut vanhojen metsien kriteerit ovat tieteeseen ja tutkimukseen perustuvia, ja niissä on sovellettu komission ohjeistuksen mahdollistamaa harkintavaltaa.

Kriteereitä voisi selventää metsätalouden aktiivisuuden määrittelyn osalta esimerkiksi siten, että toisen maailmansodan jälkeen toteutetut hakkuut, ojituksen taimikonhoidot yms. suunnitelmallista metsätalouden harjoittamista osoittavat toimet tulkitaan aina merkiksi aktiivisesta metsätalouden harjoittamisesta, jonka jäljet eivät ole riittävästi hävinneet, että kohde voisi täyttää vanhan metsän kriteerit.

Koska kriteereissä on määritelty ikärajat erikseen lehti- ja havupuustoisille sekä lahopuurajat lehti- ja kuusivaltaisille ja mäntyvaltaisille metsille, tulisi sekametsien määrittelyn tiettyyn ryhmään olla myös yksiselitteistä ja läpinäkyvää. Myös metsän iän ja lahopuumäärän mittaamiseen tarvitaan yhtenäistetty menetelmä, ja suojeltavan alueen rajaamisen täytyy olla selkeää.

Vaikutusarvio

Bioenergia ry:n mielestä lausunnonle esitettyjen kriteerien arviointi on lopulta hyvin vaikeaa, koska esitettävien kriteerien vaikutusarvioita ei ole esitetty. Syken ja Luken raportissa esitetyt pinta-ala-arviot on esitetty nuoremmille lehtipuumetsille sekä vähäisemmille lahopuuvaatimuksille kuin esitetyissä lausuttavissa kriteereissä. Vaikutusarvio helpottaisi eri näkökulmien yhteensovittamista ja parantaisi kriteereihin liittyvän kansallisen päätöksenteon laatua.

Laurikka Harri
Bioenergia ry